

9. Чесноков А. В. Формирование профессиональных качеств педагога по физической культуре // А. В. Чесноков / Теория и практика физической культуры. – М. : [б. и.], 2001. – № 10. – С. 18–21.
10. Щербіна С. Формування активної професійної позиції у майбутніх педагогів / С. Щербіна // Рідна школа. – К. : [б. в.], 2001. – № 1. – С. 66–69.
11. Юрченко В. Вплив взаємин між викладачами і студентами на “Я” – концепцію” майбутнього вчителя / В. Юрченко // Освіта і управління. – К. : [б. в.], 1997. – № 1. – С. 119.

Анотації

У статті розкрито питання щодо мотиваційних аспектів формування особистості майбутніх учителів із початкової військової підготовки та запропоновано основні елементи їх педагогічної компетентності.

Ключові слова: мотиваційні аспекти, особистість, педагогічна компетентність, майбутній учитель початкової військової підготовки.

Vitalii Leleka. Pedagogical Competence of Future Teachers of Basic Military Training and Motivational Aspects of their Formation as a Person. В статті розкриваються питання мотиваційних аспектів формування особистості майбутніх учителів початкової військової підготовки та запропоновано основні елементи їх педагогічної компетентності.

Ключевые слова: мотивационные аспекты, личность, педагогическая компетентность, будущий учитель начальной военной подготовки.

Vitalii Leleka. Pedagogical Competence of Future Teachers of Basic Military Training and Motivational Aspects of their Formation as a Person. The article covers the issues of motivational aspects of the personality's formation of the future teachers of basic military training and the main elements of their pedagogical competence.

Key words: motivational factors, personality, pedagogical competence, the future teacher of basic military training.

УДК 378:796

Святослав Мудрик

Стан обізнаності вчителів початкових класів у галузі фізичної культури

Волинський національний університет імені Лесі Українки (м. Луцьк)

Постановка наукової проблеми та її значення. Аналіз останніх досліджень. Сучасне навчання зумовлює пошук і впровадження нових концептуальних підходів до системи навчання, змін традиційної структури професійної підготовки кадрів, а саме вчителів загальноосвітніх шкіл. Успіх процесу навчання студентів і набуття ними необхідних знань та вмінь для професійної діяльності значною мірою залежать від якісного й ефективного викладання навчального курсу та забезпечення об'єктивного контролю його результатів.

У пошуках нових шляхів підвищення професійно-педагогічної освіти й підготовки майбутніх учителів початкової освіти йдеться в працях О. Кругляка, А. Степаненко, А. Огністого, Н. Нечкало, Е. Вільчковського, Р. Серьожникова, М. Севастюк, Барбари Сітарської, Морітза Януша.

Завдання дослідження – вивчити рівень знань учителів молодших класів з предмета “Фізична культура”.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Сучасний ритм життя показує зниження фізичної активності зі збереження здоров'я підростаючого покоління.

За даними Міністерства охорони здоров'я та медичного обстеження дітей і підлітків засвідчило, що 36 % із них мають низький рівень фізичного здоров'я, 56,5 % – нижчий від середнього й середній рівні та лише 7,5 % – вищий від середнього й високий рівні, а саме:

- функціональні відхилення в діяльності різних систем організму – понад 50 %;
- функціональні відхилення серцево-судинної системи – у 26,6 %;
- захворювання органів травлення – у 17 %;
- ендокринної системи – у 10,2 %.

Основною причиною недостатнього фізичного розвитку є пасивна рухова активність дітей (І. Вовченко – 2003 р., Г. М. Максименко – 2004 р., В. П. Семененко – 2005 р., І. О. Когут – 2007 р.,

В. В. Біленецька – 2008 р. та ін.). Це призводить до порушення постави, атрофії м'язів, появи хронічних захворювань серцево-судинної системи та обміну речовин. А це, зі свого боку, впливає на зниження психічної й фізичної працездатності підростаючого покоління [3; 4].

Однією із причин цього є недостатня обізнаність учителів початкових класів (класоводів) із морфологічними та функціональними особливостями дитячого організму.

Фізична культура в школі практично не забезпечує необхідної рухової активності, яка є “стабілізатором” здоров'я дітей. Організація навчального процесу учнів 1–4 класів в умовах двох (а подекуди трьох) уроків фізичної культури на тиждень недостатньо забезпечують рухову активність дітей молодшого шкільного віку.

Концепція педагогічної освіти повинна мати у своїй основі здоров'я підростаючого покоління й спрямовуватися на гармонійний фізичний та розумовий розвиток дитини. І навчання майбутнього вчителя педагогічної освіти необхідно здійснювати так, щоб вони набували необхідних професійних навичок та вмій створювати молодшим школярам належні умови для їх гармонійного розвитку.

Аналізуючи навчальні плани й програми у ВНЗ, зокрема предмет “Фізична культура з методикою викладання” для студентів початкового навчання, не повною мірою здійснюється викладання цього предмета, а лише поверхово. Мала кількість лекційного курсу (10 год), семінарських занять (18 год) та індивідуальної роботи (5 год) не дає студентам (майбутнім учителям) належний рівень знань у галузі фізичної культури, зокрема фізичних, біологічних та психічних змін дитячого організму.

На жаль вивчення курсу “Фізична культура з методикою викладання” студентами початкової освіти не дає ті знання, які б вони могли застосувати у своїй педагогічній діяльності [2].

Працюючи в школі, класоводам доводиться додатково займатися самоосвітою в галузі фізичного виховання дітей молодшого шкільного віку, витрачаючи на це багато часу, енергії та здоров'я.

Проведене анкетування педагогів (Волинська обл. – 409 освітян) підтвердило наші припущення про досить низький рівень обізнаності вчителів початкових класів у галузі фізичної культури для забезпечення всебічного розвитку молодших школярів.

На запитання: “З якою метою і для чого необхідно активізувати рухову активність учнів?”, – відповіді були різними. В основному з них переважали такі:

- розвиток фізичних якостей (41,3 %);
- набуття життєво необхідних навичок і вмій (11,2 %);
- виховання морально-вольових якостей (10,7 %);
- покращення рухової підготовленості (52,1 %);
- піднесення емоційного стану школярів (12,2 %);
- згуртування колективу (90,8 %);
- покращення розумової й фізичної працездатності (78,8 %).

Як бачимо, що із вищевказаного опитування більшість педагогів (93,8 %) усвідомлює значення фізичного виховання для повноцінного гармонійного розвитку дітей молодшого шкільного віку. Але відсутність широких знань у галузі фізичної культури (указали 93 % респондентів) і недостатня професійна підготовка (87,2 %) указує на значні утруднення фізичного виховання в початковій школі.

Водночас освітяни висловили свої зауваження та пропозиції щодо покращення роботи. Так, на їхню думку, необхідно:

– для набуття широких знань у вищих навчальних закладах предмет “Фізична культура з методикою викладання” повинен вивчатися не менше чотирьох семестрів відповідно до професійної діяльності;

– упровадити окремий курс “Рухливі ігри” (студенти знають 7–12 рухливих ігор, учителі початкових класів зі стажем роботи не менше 10 років – 10–18 ігор);

– для кращого засвоєння лекційного матеріалу, якісного виконання самостійної й індивідуальної роботи впровадити лабораторні заняття, на яких студенти могли б моделювати уроки фізичної культури, спортивні години, рухливі перерви, спортивні заходи, позаурочної форми занять із фізичного виховання для набуття організаторських здібностей, необхідних навичок та вмій;

– у зв'язку із сучасними реаліями необхідно вдосконалити програми, розробити методичні посібники й рекомендації для вчителів початкових класів.

Висновки й перспективи подальших досліджень. Матеріали констатуючого експерименту (спостереження, анкетування, бесіди) свідчать про низький рівень знань учителів молодших класів із проблем використання різноманітних засобів і методів фізичного виховання в системі формування гарту дітей. Це призводить до значного пониження результативності виховних зусиль школи та порушень морфофункціональної системи дитячого організму.

Література

1. Желех Р. Іван Боберський – батько української фізичної культури / Р. Желех // Нація і спорт. – Л., 1991. – С. 55.
2. Кругляк О. Стан підготовленості майбутніх учителів фізичної культури та початкових класів до реалізації міжпредметних зв'язків у процесі фізичного виховання / О. Кругляк // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету. Серія : Педагогіка. –Т. : ТДПУ, 2004. –№ 4. – С. 98–102.
3. Навроцький Г. Удосконалення теоретичної та практичної підготовки майбутніх учителів фізичної культури до виховної роботи в загальноосвітній школі / Г. Навроцький, Е. Навроцький // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : зб. наук. пр. Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2009. – № 3 (7). – С. 31–34.
4. Тюх І. А. Індивідуальні норми фізичної підготовленості молодших школярів у процесі фізичного виховання : дис.... канд. наук з фіз. вих. і спорту : 24.00.02 / Тюх І. А. – 2009. – 210 с.

Анотації

У дослідженні викладено стан теоретично-методичної підготовки вчителів молодших класів з предмета “Фізичне виховання з методикою викладання”.

Ключові слова: навчання, педагогічна освіта, початкове навчання, студент, молодші школярі, фізична культура.

Святослав Мудрик. Состояние знаний учителей начальных классов в отрасли физической культуры.

В исследовании изложено состояние теоретико-методической подготовки учителей младших классов по предмету “Физическое воспитание с методикой преподавания”.

Ключевые слова: учёба, педагогическое образование, начальная учёба, студент, младшие школьники, физическая культура.

Sviatoslav Mudryk. The Level of Knowledge of Primary School Teachers in the Field of Physical Culture. *In the article the level of theoretical and methodological training of primary school teachers on the subject of “Physical education with the teaching methodology” is stated.*

Key words: education, pedagogical education, primary education, student, junior schoolchildren, physical culture.

УДК 378:796

Людмила Северіна

Формування фахових компетенцій у майбутніх учителів фізичної культури засобами гімнастики

Луцький педагогічний коледж (м. Луцьк)

Постановка наукової проблеми та її значення. Реформування системи вищої освіти викликане змінами, що відбуваються в соціальній, економічній і політичній сферах життя нашої країни.

Сучасні тенденції розвитку освіти у світі та Україні свідчать про необхідність масштабного впровадження в педагогічну практику професійно орієнтованої освіти, яка сприятиме набуттю студентською молоддю життєво важливих (ключових) компетентностей [1; 2; 3; 4; 5; 6]. Це вимагає нової стратегії пошуку ефективних форм, методів та засобів підготовки шкільного вчителя, як спеціаліста з фізичної культури й спорту.

Завдання дослідження – обґрунтувати вплив засобів гімнастики на формування фахових компетенцій у майбутніх учителів фізичної культури та визначити складові частини їхньої фахової компетенції.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. У вітчизняній педагогічній літературі можна натрапити на два схожих поняття: “компетенція” і “компетентність”. Тлумачний словник подає термін “компетенція” як добру обізнаність із чим-небудь; коло повноважень якої-небудь організації, установи чи особи. Тлумачний словник містить також інші тлумачення поняття “компетентність”: який має достатні знання в якій-небудь галузі, обізнаний, тямущий, кваліфікований; який має певні повноваження, повноправний, повновладний [3].